

Carolien Frijns

Als we 't de kinderen vragen.
Het potentieel van productieve interactie voor tweedetaalverwerving vanaf het prille begin

Als we 't de kinderen vragen.

Het potentieel van productieve interactie voor
tweedetaalverwerving vanaf het prille begin

Carolien Frijns

Promotor:

prof. dr. Koen Jaspaert

Co-promotor:

prof. dr. Kris Van den Branden

Centrum voor
Taal ^{nt}2 en
Onderwijs

arteveldeshogeschool
LID VAN DE ASSOCIATIE UNIVERSITEIT GENT

KU LEUVEN

Maxim wil een konijn.

Maxim wil zo graag een konijn. Al heel lang. Maxim is een hele stille jongen die niet zo graag met andere kleuters speelt. Hij droomt ervan om met een wollig dier op zijn schoot in een hoekje weg te kruipen. En een konijn is zo'n lekker wollig dier.

Maar hij krijgt geen konijn van zijn ouders. Elk jaar voor zijn verjaardag vraagt hij er één. Maar nog nooit heeft hij er één gekregen.

Maxim heeft al van alles geprobeerd om zijn ouders te overtuigen: hij heeft gezegd dat het konijn van zijn klasgenootje Tim kleintjes had gekregen en dat ze de diertjes zouden dood maken als niemand ze wou; hij heeft een konijn als prijs gevraagd toen hij op de kermis de loterij had gewonnen. Op een keer heeft hij zelfs mazelen op zijn gezicht getekend en gezegd dat hij pas zou genezen als hij een konijn kreeg, ... maar niets hielp. Mama en papa willen geen konijn in huis.

En nu is Maxim eigenlijk een beetje stout geweest. Hij komt op weg naar school iedere dag langs een wei waar konijnen rondspringen. Gisteren heeft hij aan de rand van de wei een konijn gevonden dat gewond was aan zijn poot. Hij heeft het meegenomen naar huis en in de klerkast verstoppt. Als hij geen konijn krijgt, dan pakt hij er zelf wel één.

Nu heeft Maxim echter één groot probleem. Hij heeft geen hok voor het konijn en hij kan het toch moeilijk in de kast laten zitten.

Maxim zou graag zelf een hok bouwen, maar hij is nogal onhandig. Maxim is erg verdrietig, want hij is bang dat zijn mama het konijn zal vinden. Maxim zou heel erg graag een hok voor zijn konijntje hebben, want dan mag hij het konijn misschien wel houden van zijn mama. Willen jullie een hok bouwen voor het konijn van Maxim?

Overzicht

- Onderzoek
- Uitsmijter: meertaligheid
- Actiepunten

Een kloof

Taal leren is sociaal gedreven

- *the social brain*
- *the drive to bond*
- *the interactional instinct /
the interactional drive*

'the interval'
'the between'
(Buber, 1958)

Kleuters

impliciet of onbewust

*“implicit learning usually goes **unnoticed**, but it is probably more important for survival than its explicit counterpart, because it enables organisms to adapt to new environments just by being in them”*
(Howard & Howard, 2001, p. 798)

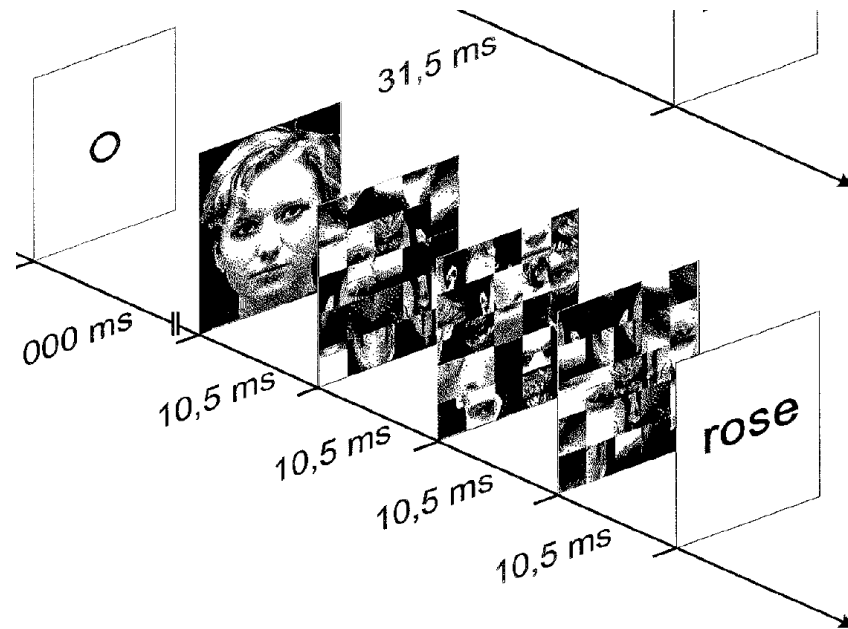
Niet beïnvloed door de individuele leerder maar door intersubjectieve factoren zoals

- interactie
- *affective priming*

Affective priming

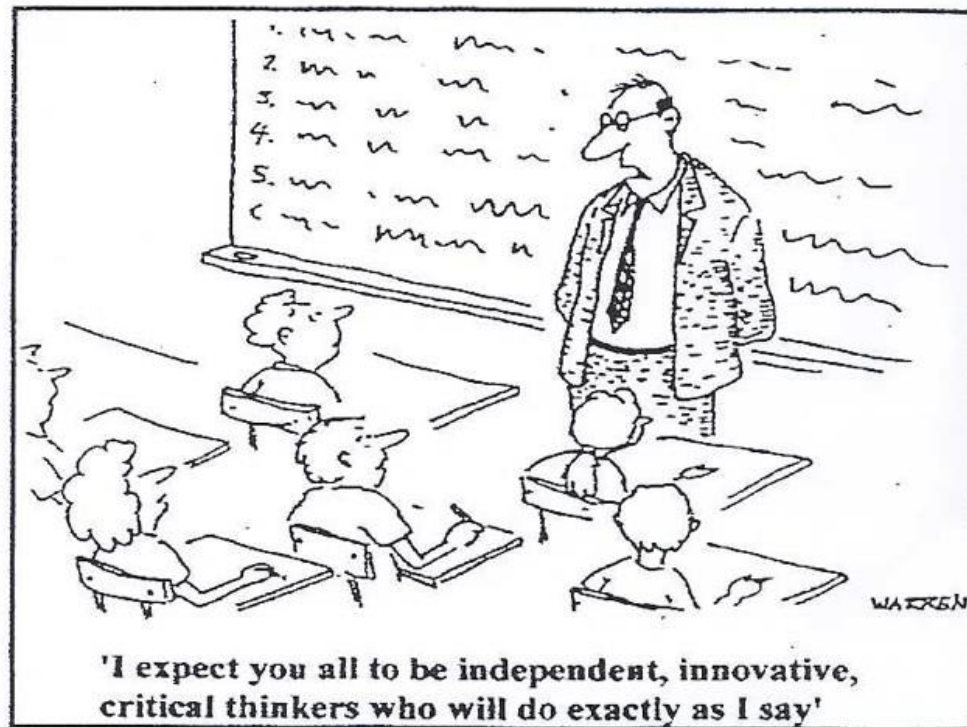
Verwijzing naar anderen beïnvloedt ons gedrag

foto van *liked* / *disliked* person

Interactie

Non-productief vs. productief

Hiaten

Affective priming: transfer labo naar authentieke situaties

→ hoekenwerk in kleuterklas:
adressed vs. non-adressed speech

Interactie

- NP meest onderzocht
- PI met name kwalitatief in LO en SO
- *types* van leerkracht-klas interactie, kwantitatief

Onderzoeksvragen

1. Wat is het effect van **affective priming**?

EL

2. Wat is de relatie tussen **leerkracht-klas interactie** en taalontwikkeling?

LL

Dataverzameling

Niet-geadresseerde kinderen

Geadresseerde kinderen

- Begintvh
- School liking

verteller

neologismenverhaal

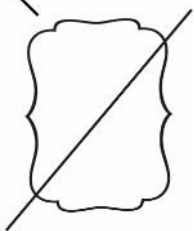
collage

ouders

onbekenden

Resultaten

begin-
tvh

inter-
actie

sub-
conditie
*
*school
liking*

Leerkracht-klas interactie

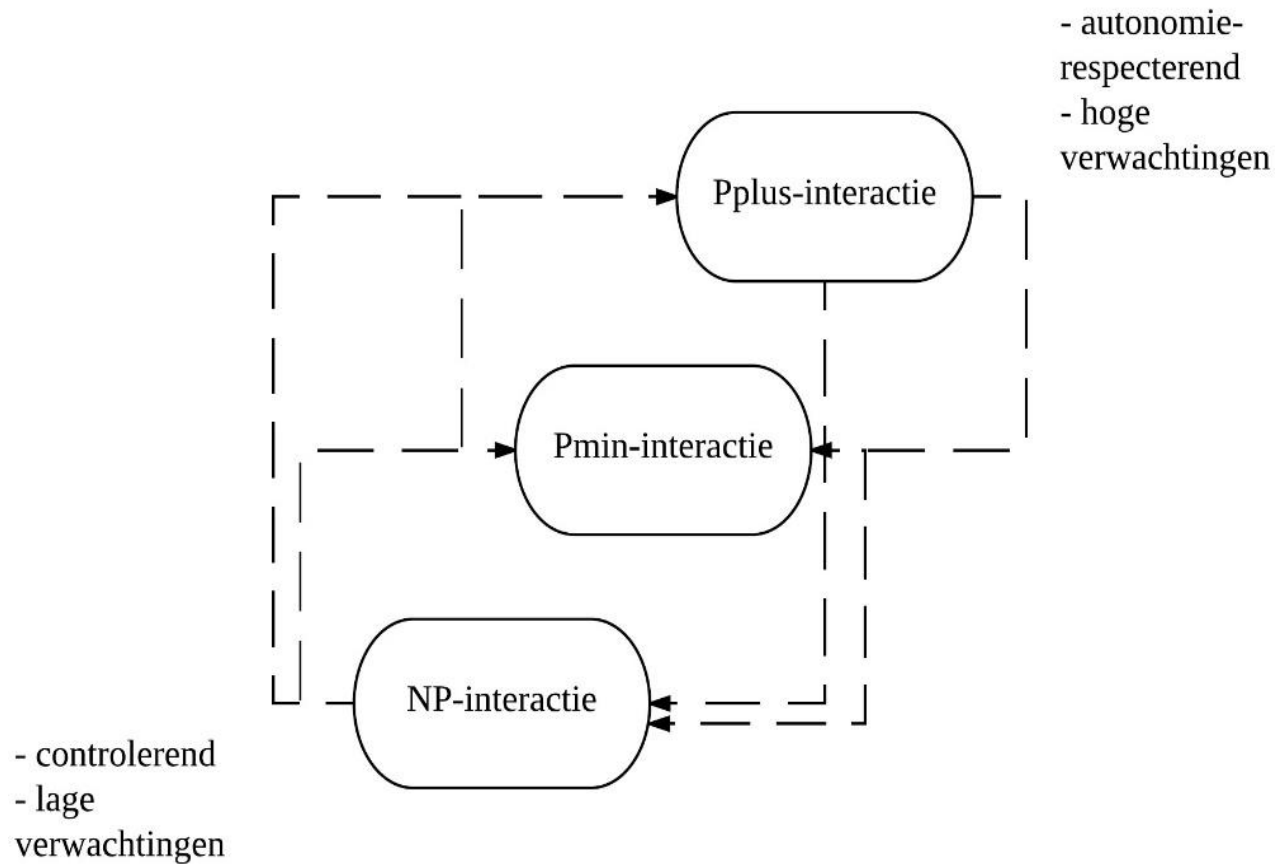

- Een hok voor het konijn van Maxim (*Taal-Materiaal*)
- Interactiestijl: non-productief (NP), passief-productief (Pmin) en actief-productief (Pplus)
- Betrouwbaarheid: .972 KALPHA (R 3.3.2, 'irr') + controle leerkrachtstijl dagelijkse klasinteractie
- Twee toetsmomenten (INTAK): begin en eind

Resultaten

Een actief-productieve stijl gaat gepaard met de meeste taalvaardigheidsgroei vergeleken met een non-productieve stijl.

Stijl en overtuigingen

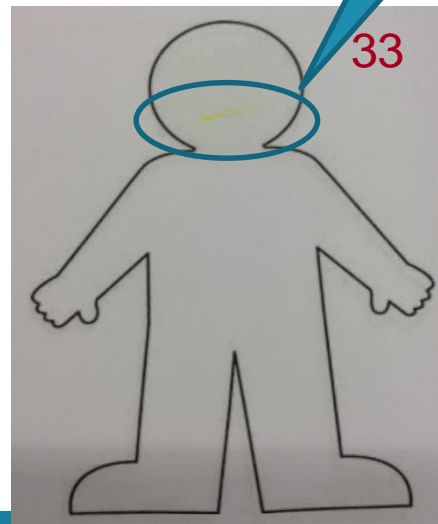
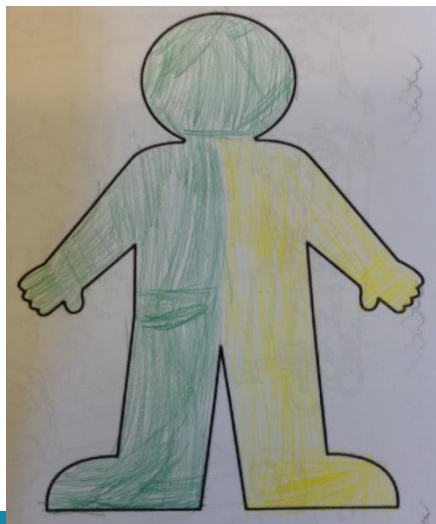
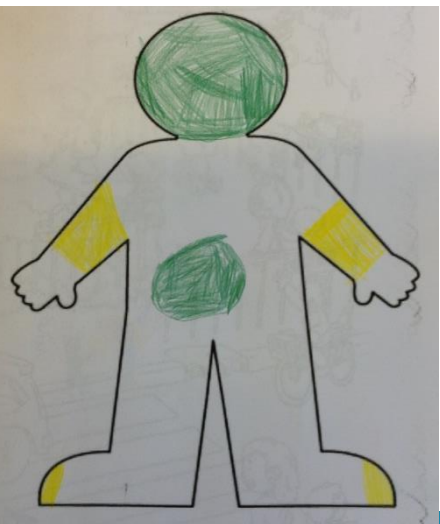
“[...] als ge u eigen thuistaal zelfs nie kunt gebruiken in u spel hoe kunt ge dan iets leren? Hoe kunt ge dan leren omgaan met elkaar? Hoe kunt ge dan tot spel komen? Da gaat nie. [...] Want interactie is taalverwerving, en anders is het stil in mijn hoeken.” (leerkracht G)

“[...] dus de bel gaat, ik wil 21 kindjes, alle mooi, allemaal 21 mooi op een rij staan hebben. Ik wil dat die alle 21 hun voeten voegen en hun jas netjes aan de kapstok hangen en dat die alle 21 netjes in de rij aan mijn deur gaan staan dat wij rustig (*benadrukt*) naar binnen kunnen gaan.” (leerkracht A)

Uitsmijter: meertaligheid

*“Turks besta
nie. Omdat we
moeten met
huisje met
Turks praten en
hier moeten
Nederlands
praten.”*

Turks wordt gebruikt voor

(1) Het delen van persoonlijke informatie

- Ben büyükanneme gidiyorum.
Ik ga naar mijn grootmoeder.

(2) Het bouwen van het hok

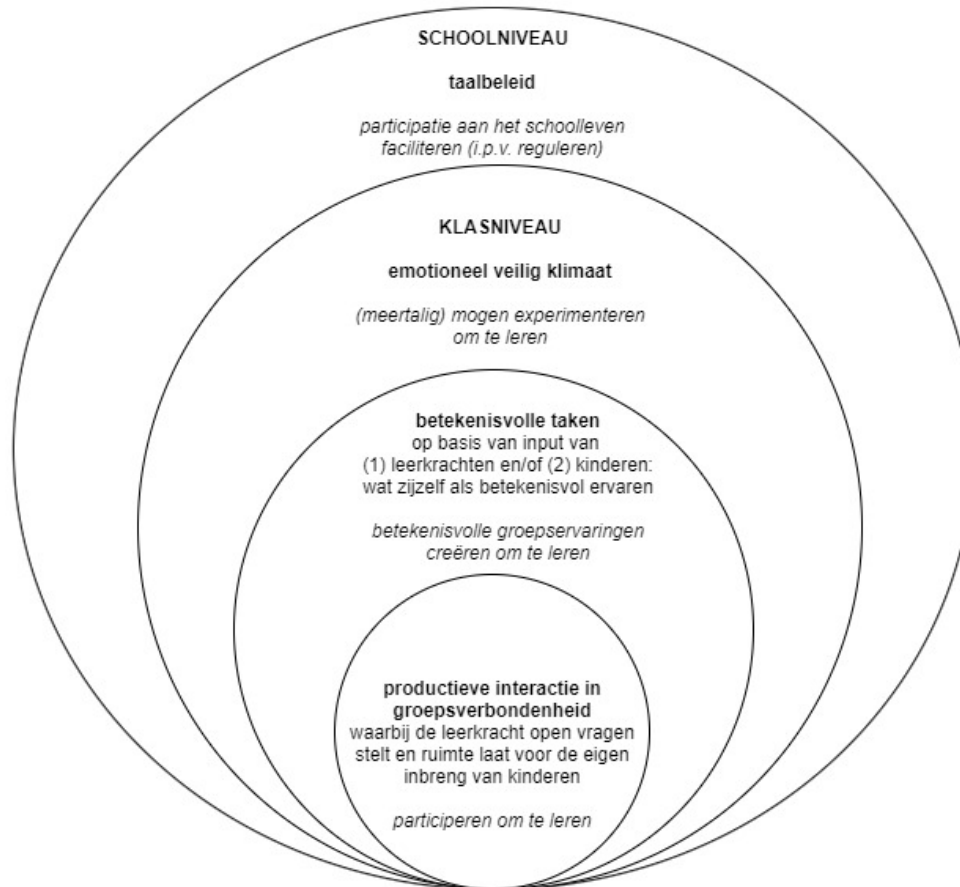
- Tamam koy
Zet het neer. {het konijn}
- Çekilin biraz daha koyim.
Ga eens aan de kant, ik zet er nog wat bij. {houten blokken}
- Heel grote, heel grote kring. Wauw top yaptik ha tüm deme Hamza.
... dat hebben wij heel goed gedaan, hè Hamza.

Taalbeleid

Actiepunten

De drie cirkels *revisited*

Praktijkgerichte artikels

KU LEUVEN

A young girl with long brown hair, wearing a pink long-sleeved shirt, is smiling and holding a white stuffed animal. She is in a classroom setting with other children and educational posters on the wall. A boy in a red shirt is kneeling on a green mat in the foreground. Another boy in a black shirt is standing to the right. The background shows shelves with books and various classroom decorations.

Some examples of
identities of full
participation
during a tblt activity

00:03

Dank je

Meer lezen?

- Frijns C. (2015). Wie heeft er een çekiç? Over het omarmen van meertaligheid op school. *Basis*, 11, 22-24.
https://lirias.kuleuven.be/bitstream/123456789/510122/1/Frijns_Basis_2015.pdf
- Frijns, C. (2017). 'Echte' gesprekken stimuleren anderstalige kleuters. EOS Wetenschap. <https://www.eoswetenschap.eu/psyche-brein/echte-gesprekken-stimuleren-anderstalige-kleuters>
- Frijns, C., & Jaspaert, K. (2017). Het kwik van de kinderen: over het stimuleren van taal leren in de kleuterklas. In: Jaspaert, K., & Frijns, C. (Red.), *Taal leren. Van kleuters tot volwassenen*. Tielt: Lannoo Campus.
- Jaspaert K. (2013). Opnieuw ten strijde. *Basis*, 120, 4-7. http://www.g-o.be/sites/portaal_nieuw/subsites/Onderwijsinfotheek/InfotheekGO/Attenderingen/Documents/bas20131109p04-07.pdf
- Jaspaert, K., & Frijns, C. (2017). *Taal leren. Van kleuters tot volwassenen*. Tielt: Lannoo Campus. <https://www.lannoo.be/nl/taal-leren>
- *Taal-Materiaal*: <http://www.cteno.be/downloads/taal-materiaal.pdf>

Samengevat in 3 min?

Carolien Frijns - Doctor in de taalkunde (KU Leuven)

<http://www.phdcup.be/publieksprijs> of <https://www.youtube.com/watch?v=o-8RNrRAw0Q>